

REMISSYTTRANDE

2024-03-26

Dnr 0852/23

Er referens: Ju2023/02690

Remissyttrande över betänkandet *Hemlig dataavläsning – utvärdering och permanent lagstiftning (SOU 2023:78)*

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerat betänkande på remiss och ställer sig bakom samtliga förslag i betänkandet förutom förslaget att lagen ska permanentas. Skälet till detta är att Brå inte anser att utredningens utvärdering baseras på ett tillräckligt robust empiriskt underlag för att kunna analysera nyttan av det tidsbegränsade tvångsmedlet, vilket är en grundförutsättning för att också kunna genomföra den i direktivet efterfrågade noga avvägning av de olika intressen som berörs. Brå föreslår därför att prövotiden för lagstiftningen istället förlängs och i linje med betänkandet rekommenderar vi en fullständig översyn av samtliga befintliga tvångsmedel längre fram. I samband med denna översyn kan en ny noggrannare utvärdering av lagen om hemlig dataavläsning genomföras som kan ligga till grund för ett beslut om ett eventuellt permanentande av lagen.

Behovsanalysen och förslagen i betänkandet

Brå delar utredningens bedömning att det finns ett behov av tvångsmedlet hemlig dataavläsning för att möta den brottsutveckling som skett parallellt med en snabb teknisk utveckling och förändrade kommunikationsvanor. Brå anser vidare att förslagen i betänkandet känns väl genomtänkta och välkomnar att lagtexten i vissa delar skrivs om för att bli tydligare för dem som tillämpar den. Brå anser också, i linje med utredningen, att det är rimligt att hemlig dataavläsning även får användas till att identifiera misstänkta personer då just den typ av kommunikation som lagen syftar till att kunna samla in och läsa, i många fall syftar till att anonymisera användaren.

Utvärderingen

Brå anser däremot inte att utvärderingen av tillämpningen ger ett tillräckligt robust empiriskt underlag för att möjliggöra en analys av nyttan av det tidsbegränsade tvångsmedlet. Det underlag som utvärderingen huvudsakligen baseras på är de sammanställningar av hemliga tvångsmedel som de brottsbekämpande myndigheterna årligen redovisar till regeringen. Den redovisade nyttan i dessa sammanställningar baseras i sin tur (som det uttrycks i betänkandet), "helt på subjektiva uppskattningar gjorda av den åklagare som varit förundersökningsledare i det aktuella ärendet" (sid. 141). I nyttoredovisningarna anges heller inget något egentligt mått på vad som är att betrakta som "hög nytta". Faktum är att de flesta återgivningarna av nytta som att exempelvis föra utredningen framåt, bidra till att den misstänkta kunnat åtalas, stärkta misstankar och så vidare, endast haft den önskade effekten i 10-30 % av ärendena och ofta lägre framgång än andra hemliga tvångsmedel.

Detta yttrande avges av generaldirektör Mattias Larsson efter föredragning av utredare Li Hammar. Enhetschef Daniel Vesterhav har också deltagit i beredningen.

Mattias Larsson

Li Hammar